

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Lk 17,5-10

Évközi 27. vasárnap („C” év)

Növeld bennünk a hitet, Urunk!

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Növeld bennünk a hitet, Urunk!

Abban az időben az apostolok kérték az Urat: „Növeld bennünk a hitet.”

Az Úr így válaszolt: „Ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag, s azt mondjátok ennek a szederfának: Szakadj ki tövestől és verj gyökeret a tengerben, engedelmeskedik nektek.

Melyiktek mondja béresének vagy bojtárjának, amikor a mezőről hazajön: »Gyere ide tüstént és ülj asztalhoz.« Nem ezt mondja-e inkább: »Készíts nekem vacsorát, övezd fel magadat és szolgálj ki, amíg eszem és iszom! Aztán majd ehetsz és ihatsz te is?« S talán megköszöni a szolgának, hogy teljesítette parancsait?

Így ti is, amikor megteszitek, amit parancsoltak nektek, mondjátok: haszontalan szolgák vagyunk, hiszen csak kötelességünket teljesítettük.”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

⁵ Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ **Πρόσθεσ** ἡμῖν πίστιν.

És mondták az apostolok az Úrnak: „Ajándékozz nekünk hitet.”

⁶ εἶπεν δὲ ὁ κύριος Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῆ συκαμίνῳ ταύτῃ· Ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.

Mondta pedig az Úr: „Ha akkora hitetek lenne, mint egy mustármag, és mondanátok ennek az eperfának: »Szakadj ki gyökerestől, és telepedj meg a tengerben!« és engedelmeskedne nektek.

⁷ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δούλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὅς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ αὐτῷ· Εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε,

Ki az pedig közületek, akinek van egy rabszolgája, aki szánt vagy legeltet, és amikor bejön a (szántó)földről, azt fogja mondani neki (a rabszolgának): »Tüstént odamenve telepedjle (étkezéshez)!«?

⁸ ἀλλ’ οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ Ἐτοίμασον τί **δειπνήσω** καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σὺ;

Hanem, vajon nem azt fogja mondani neki: »Készítsd el, mit fogok étkezni, és felövezve magadat szolgálj nekem, amíg eszem és iszom, és ezek után fogsz enni és inni te?«

⁹ μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα;

(Netán) hálás lesz a rabszolgának, mert megtette, amiket megparancsolt?

¹⁰ οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι **ἀχρεῖοί** ἐσμεν, ὃ ὀφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

Így ti is, amikor teszitek mindazt, amit megparancsoltak nektek, mondjátok: »Haszontalan szolgák vagyunk, amit kellett tennünk, (azt) tettük meg.«”

1.2. NOVA VULGATAÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

⁵ ET DIXERUNT APOSTOLI DOMINO: “ADAUGE NOBIS FIDEM!”.

⁵ **Az apostolok kérték az Urat: „Növeld bennünk a hitet.”**

⁵ Az apostolok ekkor azt mondták az Úrnak: »Növeld bennünk a hitet!«

⁵ ***Az apostolok kérték az Urat: „Növeld bennünk a hitet.”***

⁵ *És mondának az apostolok az Úrnak: Növeljed a mi hitünket!*

⁵ Az apostolok így szóltak az Úrhoz:- Növeld bennünk a hitet!

⁶ DIXIT AUTEM DOMINUS: “SI HABERETIS FIDEM SICUT GRANUM SINAPIS, DICERETIS HUIC ARBORI MORO: “ERADICARE ET TRANSPLANTARE IN MARE”, ET OBOEDIRET VOBIS.

⁶ **Az Úr ezt felelte: „Ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag, s azt mondjátok ennek a szederfának: Szakadj ki gyökerestül és verj gyökeret a tengerben! – megteszi nektek.**

⁶ Az Úr ezt felelte: »Ha csak akkora hitetek lesz is, mint egy mustármag, és ennek az eperfának azt mondjátok: ‘Szakadj ki tövestől és verj gyökeret a tengerben!’, engedelmeskedni fog nektek.

⁶ ***Az Úr így válaszolt: „Ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag, s azt mondjátok az eperfának: szakadj ki tövestül és verj gyökeret a tengerben! – engedelmeskedni fog nektek.***

⁶ *Monda pedig az Úr: Ha annyi hitetek volna, mint a mustármag, ezt mondanátok ím ez eperfának: Szakadj ki gyökerestől, és plántáltassál a tengerbe; és engede néktek.*

⁶ Az Úr ezt válaszolta:- Ha akkora hitetek volna, mint egy mustármag, és így szólnátok ehhez az eperfához: „Szakadj ki gyökerestül, és gyökerezz meg a tengerben!” –, engedelmeskedne nektek.

⁷ QUIS AUTEM VESTRUM HABENS SERVUM ARANTEM AUT PASCENTEM, QUI REGRESSO DE AGRO DICET ILLI: “STATIM TRANSI, RECUMBE”,

⁷ **Ki mondja közületek béresének vagy bojtárjának, amikor a mezőről hazajön: Gyere gyorsan, ülj asztalhoz.**

⁷ Ki mondja közületek szolgájának, mikor az szántás vagy legeltetés után hazatér a mezőről: ‘Gyere gyorsan, ülj az asztalhoz?’

⁷ ***Melyiktek mondja béresének vagy bojtárjának, amikor hazatér a mezőről: gyere ide tüstént, és ülj le!***

⁷ *Kicsoda pedig ti közületek az, a ki, ha egy szolgája van, és az szánt vagy legeltet, tüstént azt mondja annak, mihelyt a mezőről megjő: Jer elő, ülj asztalhoz?*

⁷ Ki az közületek, aki ezt mondja szolgájának, amikor az szántás vagy legeltetés után megjön a mezőről: „Jöjj ide hamar, és ülj az asztalhoz”?

⁸ ET NON DICET EI: “PARA, QUOD CENEM, ET PRAECINGE TE ET MINISTRA MIHI, DONEC MANDUCEM ET BIBAM, ET POST HAEC TU MANDUCABIS ET BIBES”? 9 NUMQUID GRATIAM HABET SERVO ILLI, QUIA FECIT, QUAE PRAECEPTA SUNT?

⁸ **Helyette nem ezt mondja-e inkább: Készíts vacsorát, övezd fel magad és szolgálj ki, amíg eszem és iszom, aztán majd ehetsz és ihatsz magad is?**

⁸ Nem azt mondja-e neki inkább: ‘Készíts nekem vacsorát, övezd fel magad és szolgálj ki, amíg eszem és iszom, azután ehetsz és ihatsz majd magad is’?

⁸ ***Nem azt mondja-e inkább: készíts vacsorát! Gyürkőzz neki és szolgálj ki, amíg eszem és iszom, aztán ehetsz-ihatsz magad is.***

⁸ *Sőt nem ezt mondja-e néki: Készíts vacsorámra valót, és felövezvén magadat, szolgálj nékem, míg én eszem és iszom; és azután egyél és igyál te?*

⁸ Nem azt mondja-e inkább neki: „Készíts nekem valami ennivalót, övezd fel magad, és szolgálj fel nekem, míg eszem és iszom, te majd azután egyél és igyál!”?

⁹ **Megköszöni tán a szolgának, hogy teljesítette parancsait?**

⁹ Csak nem köszöni meg a szolgának, hogy megtette mindazt, amit parancsolt?

⁹ ***Talán megköszöni a szolgának, hogy megtette, amit parancsolt neki? (Nem gondolnám.)***

⁹ *Avagy megköszöni-é annak a szolgának, hogy azt művelte, a mit néki parancsolt? Nem gondolom.*

⁹ Vajon megköszöni a szolgának, hogy teljesítette, amit parancsoltak?

¹⁰ SIC ET VOS, CUM FECERITIS OMNIA, QUAE PRAECEPTA SUNT VOBIS, DICITE: “SERVI INUTILES SUMUS; QUOD DEBUIMUS FACERE, FECIMUS””.

¹⁰ **Így ti is, amikor megteszitek, amit parancsoltak nektek, mondjátok: Mihaszna szolgák vagyunk, hisz csak kötelességünket teljesítettük.”**

¹⁰ *Így ti is, amikor mindent megtesztek, amit parancsoltak nektek, mondjátok: ‘Haszontalan szolgák vagyunk, csak azt tettük, ami a kötelességünk volt!’*«

¹⁰ ***Így ti is, miután megtettetek mindent, amire parancsot kaptatok, mondjátok: haszontalan szolgák vagyunk, nem tettünk többet, mint ami kötelességünk.”***

¹⁰ Ezenképen ti is, ha mindazokat megcselekedtétek, a mik néktek parancsoltattak, mondjátok, hogy: Haszontalan szolgálunk; mert a mit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük.

¹⁰ Ugyanígy ti is, ha teljesítettétek mindazt, amit parancsoltak nektek, mondjátok: „Érdemtelen szolgálunk. Azt tettük, ami a kötelességünk volt.”

1.3. BEHATÁROLÁS

Jézusnak az útközben elmondott tanításának (Lk 17,1-10) a végén található ez a szentírási igehely a bűnbocsánatra való gyakorlati felhívás (Lk 17,4) és a tíz leprás beteg epizódjának leírása között (Lk 17,11-19).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

- A hit Isten ajándéka, amit mindenkinek megad. De természetesen a hit egyéni- és közösségi vonatkozású is. Kérni kell gyakran Jézustól, hogy növelje és erősítse.
- A hit Isten iránti engedelmességet és bizalmat jelent, aminek a gyakorlására a legszebb példa maga Jézus Krisztus.
- Jézus nem gögös és nem kirekesztő gazdaként beszél jelképesen magáról, hanem szeretne a szolgálat szellemére meghívni minél többeket.
- Jézus nem mond le az övéiről, hanem együtt étkezik velük, együtt marad velük.
- Az Úr, aki önmaga is rabszolgává lett, arra ösztönöz, hogy tanítványai legyenek nyitottak, alázatosak és egyszerűek.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

Προσθεσ(*proszthesz*): ajándékozz, adj, növelj, add hozzá! (Lk 17,5)

A kifejezéshez, amit a szinoptikus evangélisták közül Lukács használ a leggyakrabban (Máté: 2-szer, Márk: 1-szer, Lukács: 7-szer), kapcsolódhat negatív tartalom is, amikor az evangélista megjegyzi, hogy Heródes azzal növelte bűneinek súlyát, hogy bebörtönöztette Keresztelő Jánost (Lk 3,20), illetve, amikor a szőlősgazda újból és újból elküldött szolgálait bántalmazták a gonosz szőlőmunkások (Lk 20,11-12).

Ugyanakkor pozitív jelentés fűződik gyakrabban ehhez a szóhoz. Habár senki sem tudja megtoldani a földi életének hosszát (Lk 12,25), a mennyei Atya mégis megajándékozik mindenkit: gondoskodik az ember megélhetéséről, akinek a legfontosabb feladata Isten Országának a keresése kell, hogy legyen (Lk 12,31). Továbbá az apostolok kérik Jézustól, hogy ajándékozza meg őket a hittel, növelje a hitüket (Lk 17,5). De ez a szó jelzi azt a kitartást is, amivel Jézus újból elmond még egy példabeszédet hallgatóinak

(Lk 19,11), illetve amivel a mennyei Atyát jelképező szőlősgazda újból elküld egy másik, majd egy harmadik szolgát a szőlőskertbe (Lk 20,11-12). Vagyis ez a kifejezés mutatja a mennyei Atyának és Jézusnak is a teljes elkötelezettségét az ember felé. Isten mindig kész az ember hitét növelni, gondoskodni róla, tanítani őt, mindenét, azaz önmagát odaadni érte Jézusban.

δειπνήσω(*deipnészó*): étkezik, ebédel, vacsorázik (Lk 17,8)

A kifejezés összesen négyszer található meg az Újszövetségben. Az evangéliumok közül egyedül Lukácsban (Lk 17,8; Lk 22,20), illetve még két másik igehelyen (1Kor 11,25; Jel 3,20). Az első előfordulási hely a gazda vacsorájára utal, aminek az elkészítését és felszolgálatát a szolgák végzik (Lk 17,8).

A többi alkalommal a szerző az Eucharisziával hozza még kifejezettebb összefüggésbe a szót. Jézus az utolsó vacsorán a közös étkezés keretében veszi kézbe a kelyhet, amelyben a bort az ő Vérévé változtatja át (Lk 22,20; 1Kor 11,25). Végül pedig titokzatos módon az Oltáriszentségre utal, amely által Jézus, az Ámen, a hűséges és igaz Tanú hangsúlyozza (Jel 3,20), hogy a közös szent étkezések által bensőséges kapcsolat alakul ki Isten és az ember közt. S ez a forrása minden más kapcsolatnak, közösségnek is.

ἄχρηστοί(*ákhrejoj*): haszontalan, semmirevaló, nyomorult (Lk17,10)

A melléknév csupán kétszer fordul elő az újszövetségi Szentírás lapjain, de mindegyik alkalommal a rabszolgá szóhoz kapcsolódóan. A Máté- evangéliumban Jézus haszontalan rabszolgának nevezi azt a férfit, aki a kapott talentumot nem kamatoztatja, hanem elássa, s akit ezért keményen megbüntetnek (Mt 25,30). A mulasztás, a lustaság, az önmagába való önző beleroskadás helytelensége fogalmazódik meg tehát itt ebben a melléknévben. Ugyanakkor Lukács evangéliumában ez a jelző a rabszolgák alázatára, egyszerűségére utal, akik engedelmeskednek uruknak, s szolgálgják őt, és így elkerülik az önző, gőgös, önmagába bezárkózó magatartást (Lk 17,10).

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

Lk 6,32-34 Mert a csak azokat szeretitek, akik benneteket is szeretnek, milyen hálát várhattok érte? Hisz a bűnösök is szeretik azokat, akik őket szeretik. Mert ha azokkal tesztek jót, akik veletek is jót tesznek, milyen hálára számíthattok? Hisz így a bűnösök is tesznek jót. Ha csak a visszafizetés reményében adtok kölcsönt, milyen hálát várhattok érte? A bűnösök is kölcsönöznek a bűnösöknek, hogy ugyanazt visszakapják.

Lk 12,37 Boldogok azok a szolgák, akiket uruk megérkezésekor ébren talál. Bizony mondom nektek, felövezi magát, asztalhoz ülteti őket, és megy, hogy kiszolgálja őket.

Lk 22,14 Amint elérkezett az óra, asztalhoz telepedett a tizenkét apostollal együtt.

Szinoptikus párhuzamok

Mt 8,10 Ennek hallatára Jézus elcsodálkozott és kísérőihez fordult: „Bizony mondom nektek, Izraelben nem találtam ekkora hitet.”

Mt 17,20 Ezt felelte: „Mert gyenge a hitetek. Bizony mondom nektek, ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag, s azt mondjátok ennek a hegynek itt: Menj innét oda! – odamegy, s nem lesz nektek semmi sem lehetetlen.”

Mt 21,21 „Bizony mondom nektek – felelte Jézus –, ha lesz bennetek hit, és nem kételkedtek, nemcsak a fügefával tehetitek meg, ami történt, hanem akár ennek a hegynek is mondhatjátok: Emelkedj föl és omolj a tengerbe, s az is végbemegy.”

Mt 25,30 Ezt a mihaszna szolgát pedig vessétek ki a külső sötétségre! Ott sírás és fogcsikorgatás lesz.

Mk 9,24 A fiú apja erre felkiáltott: „Hiszek! Segíts hitetlenségemen!”

Mk 11,23 bizony mondom nektek, hogyha valaki azt mondja ennek a hegynek: Emelkedjél fel és vedd magad a tengerbe, és nem kételkedik szívében, hanem hiszi, hogy amit mond, megtörténik, akkor az csakugyan megtörténik.

Kánoni elemzés(párhuzamok a Szentírásmáskönyveiben)

2Sám 6,22 Sőt, még jobban megalázkodom, mint most, akkor is, ha a te szemedben megvetésre méltó vagyok is. Mert a szolgálók körében, akiket említettél, azok körében tiszteletet váltok ki.

Jób 22,3 Mit használ az a Mindenhatónak, hogyha jámbor vagy, vajon mit nyer vele, ha utad büntelen?

Jób 35,7 Ha meg igaz vagy, mit adsz ezzel neki, mi az, amit kezedből kaphatna?

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Theophülaktosz: Miután az apostolok hallották az Urat olyan nehéz dolgokról beszélni, mint a szegénység és a sértődés elkerülése, arra kérik őt, hogy növelje bennük a hitet, hogy hit által megtarthassák a szegénységet, mert a szegénység szeretete azok számára legnyilvánvalóbb, akik hitüket és reményüket Istenbe helyezik. A hit által tudnak a sértéseknek is ellenállni. Az Úr megerősíti, hogy jót kértek, és hitüknek szilárdnak kell lennie, ezért példákat mond nekik, mire képes a hit.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

153. Amikor Szent Péter megvallja, hogy Jézus a Messiás, az élő Isten Fia, Jézus kinyilvánítja neki, hogy e kinyilatkoztatást nem a testből és a vérből kapta, hanem az Ő Atyjától, „aki a mennyekben van” (Mt 16,17). A hit Isten ajándéka, egy Tőle belénk öntött természetfölötti erény. „Ehhez a hithez szükség van Isten megelőző, segítő kegyelmére és a Szentlélek benső segítségére, aki az ember szívét megindítja és Istenhez téríti, az

értelem szemét megnyitja, és mindenkinek megadja az igazság elfogadásának és hitének édességét”

154. Hinni nem lehet másként, csak a Szentlélek kegyelme és belső segítségei által. De nem kevésbé igaz, hogy a hit igazi emberi cselekedet. Sem az ember szabadságának, sem értelmének nem mond ellent hinni Istenben és ragaszkodni a Tőle kinyilatkoztatott igazságokhoz. Az emberi kapcsolatokban sem ellenkezik méltóságunkkal elhinni azt, amit mások önmagukról és szándékaikról mondanak, és bízni ígéreteikben (például amikor egy férfi és egy nő házasságot köt), és így lépni közösségre velük. Következésképpen még kevésbé ellenkezik méltóságunkkal „a kinyilatkoztató Istennek az értelem és az akarat teljes engedelmisségét nyújtani a hittel”, és így bensőséges közösségre lépni vele.

155. A hitben az emberi értelem és akarat együttműködik az isteni kegyelemmel: „A hit az isteni igazsággal egyetértő értelem aktusa a kegyelem által Istentől indított akarat parancsára.”

156. A hit indítéka nem az, hogy a kinyilatkoztatott igazságokat természetes értelmünk fényénél igaznak és érthetőnek látjuk. Magának a „kinyilatkoztató Istennek a tekintélye miatt hiszünk, aki nem tévedhet és nem csalhat meg”. „Ennek ellenére, hogy hitünk engedelmissége összhangban legyen az értelemmel, Isten úgy akarta, hogy a Szentlélek belső segítségéhez kinyilatkoztatásának külső bizonyítékai társuljanak.” Így „Krisztus és a szentek csodái, a jövendölések, az Egyház elterjedése és szentsége, termékenysége és fennmaradása az isteni kinyilatkoztatásnak egészen biztos és mindenki megismerő képességének megfelelő jelei”, a hihetőség indítékai, melyek azt mutatják, hogy „a hívő elfogadás nem a lélek vak mozdulata.”

157. A hit biztos, biztosabb minden emberi megismerésnél, mert Isten igéjére alapszik, aki képtelen hazudni. Igaz, hogy a kinyilatkoztatott igazságok az emberi értelem és tapasztalat számára homályosnak tűnhetnek, de „nagyobb az isteni fény által nyert bizonyosság, mint a természetes értelem fényének bizonyossága”. „Tízezer nehézség sem okoz egyetlen kételyt.”

158. „A hit keresi a megértést”: a hit természetéhez tartozik, hogy a hívő jobban meg akarja ismerni azt, akiben hisz, és jobban meg akarja érteni azt, amit az kinyilatkoztatott; ezután a mélyebb megismerés nagyobb hitet hoz magával, melyet a szeretet egyre jobban izzít. A hit kegyelme megnyitja a „szív szemeit” (Ef 1,18) azok eleven megértésére, melyeket a kinyilatkoztatás tartalmaz, tudniillik Isten terve és a hit misztériumai egészének, ezek egymás közötti és a kinyilatkoztatott misztérium középpontjával, Krisztussal való összefüggéseinek megértésére. „Hogy minél mélyebbé váljon a kinyilatkoztatás megértése (...), a Szentlélek folyton tökéletesíti hitünket ajándékai által” Így Szent Ágoston mondása szerint: „érts, hogy hihess, higgy, hogy megérthess”.

159. A hit és a tudomány. „Bár a hit az értelem fölött áll, mégsem lehet igazi ellentét a hit és az értelem között: ugyanaz az Isten, aki kinyilatkoztatja a titkokat és belénk önti a hitet, adta az emberi szellembe az értelem világosságát; Isten pedig nem tagadhatja meg önmagát, sem igazság nem mondhat ellent igazságnak.” „Ezért bármelyik szaktudomány módszeres kutatása -- ha valóban tudományosan és az erkölcsi normák szerint folyik --

igazában soha nem kerül ellentétbe a hittel, mert a földi valóságok és a hit valóságai ugyanattól az Istentől erednek. Sőt, aki alázattal és állhatatosan igyekszik föltárni a természet rejtélyeit, azt -- még ha nem is tudja -- szinte Isten keze vezérli, aki mindent fönntartván teszi, hogy a dolgok azok legyenek, amik.”

160. Ahhoz, hogy a hit válasza emberi legyen, „lényeges (...), hogy az ember hitével szabadon válaszoljon Istennek”; ezért „akarata ellenére senkit sem szabad kényszeríteni a hit elfogadására. A hit aktusa ugyanis természete szerint szándékos tett.” „Isten az embereket arra hívja, hogy lélekben és igazságban szolgáljanak neki, tehát lelkiismeretben kötelezi, de nem kényszeríti őket. (...) Ez leginkább Jézus Krisztusban mutatkozott meg.” Krisztus meghívott a hitre és a megtérésre, de semmiképpen nem kényszerített. „Tanúságot tett ugyanis az igazságról, de az ellentmondókra nem akarta ráerőltetni. Országa ugyanis (...) abból a szeretetből gyarapszik, melyen a kereszten fölmagasztalt Krisztus magához vonzza az embereket.”

161. Hinni Jézus Krisztusban és abban, aki Őt a mi üdvösségünkért elküldte, elengedhetetlenül szükséges ezen üdvösség eléréséhez. „Mivel pedig hit nélkül (...) lehetetlen Istennek tetszeni (Zsid 11,6) és eljutni az Ő gyermekeinek sorsközösségébe, ezért soha senki hit nélkül meg nem igazul, sem az örök életet el nem nyeri, ha mindvégig ki nem tart a hitben (Mt 10,22; 24,13)”.

162. A hit ingyenes ajándék, amit Isten ad az embernek. Ezt a drága ajándékot mi el is veszíthetjük; Szent Pál erre figyelmezteti Timóteust: „Lelkedre kötöm (...), hogy a jó harcot vívd meg bizalommal. Tarts ki a hitben és őrizd meg tisztán a lelkiismeretedet. Ezt néhányan elveszítették és hajótörést szenvedtek a hitben.” (1Tim 1,18--19.) Ahhoz, hogy élni, növekedni és a végsőkig kitartani tudjunk benne, táplálnunk kell a hitet Isten Igéjével, és kérnünk kell az Úrtól, hogy növelje bennünk; a „szeretet által” tevékenykednie (Gal 5,6), a reménytől erősödni kell, és az Egyház hitében kell gyökereznie.

163. A hitnek köszönhető, hogy a boldogító látás örömét és világosságát -- ami földi zarándoklásunk célja -- szinte előre ízleljük. Akkor majd „színről színre” fogjuk látni Istent (1Kor 13,12), „úgy, amint van” (1Jn 3,2). A hit tehát az örök élet kezdete.

„Az ígéretekben számunkra tartogatott javak, melyeknek élvezetét a hit által reméljük, szinte már jelen vannak, amikor a kegyelmet mintegy tükörben szemléljük.”

164. Most azonban „a hit által (...) járunk, és nem a szemléléssel” (2Kor 5,7), és Istent „tükör által, homályosan (...), tökéletlenül” (1Kor 13,12) ismerjük meg. Jóllehet a hit világos amiatt, akiben hisz, a hívő élet gyakran elhomályosul. A hit nagyon kemény próbának lehet kitéve. A világ, amiben élünk, úgy tűnik, gyakran nagyon távol van attól, ami felől a hit biztosít bennünket. A rossz, a szenvedés, az igazságtalanságok és a halál megtapasztalása ellentmondani látszik az örömhírnek. Mindezek meg tudják ingatni a hitet, és kísértéssé válhatnak számára.

165. Ilyenkor a hit tanúihoz kell fordulnunk: Ábrahámhoz, „aki a remény ellenére reménykedve hitt” (Róm 4,18); Szűz Máriához, „aki a hit zarándokútján” Fia szenvedésében részesedve egészen „a hit éjszakájáig” és az Ő sírjának éjszakájáig jutott;

és a hit sok más tanújához: „Mi, akiket a tanúknak ilyen felhője vesz körül, váljunk szabaddá minden tehertől, különösen a bűntől, amely behálóz minket, és fussuk meg kitarással az előttünk lévő pályát. Emeljük tekintetünket a hit szerzőjére és bevezetőjére, Jézusra.” (Zsid 12,1--2)

2087. Erkölcsi életünk forrása az Istenbe vetett hitben van, aki kinyilatkoztatja nekünk szeretetét. Szent Pál „a hit engedelmségéről” (Róm 1,5) mint az első kötelezettségről beszél. Ennek következménye, hogy „Isten nem ismerése” minden erkölcsi eltévelyedés kiindulópontja és magyarázata. Kötelességünk tehát Isten iránt, hogy higgyünk benne és tanúságot tegyünk róla.

2088. Az első parancs azt követeli tőlünk, hogy okosan és éberren tápláljuk és őrizzük hitünket, és utasítsunk el mindent, ami vele ellenkezik. A hit ellen többféleképpen lehet vétkezni:

A szándékos kételkedés hit kérdéseiben mellőzi vagy elutasítja, hogy igaznak tartsa mindazt, amit Isten kinyilatkoztatott és az Egyház elénk ad, hogy higgyük. Az akaratlan kételkedés bizonytalankodást jelent a hit aktusában, nehézkességet a hit ellen fölhozott érvek megcáfolására, vagy a félelmet a hit homályossága miatt. A kételkedés, ha szántsándékkal ápolják, a szellem vakságához vezethet.

2089. A hitetlenség a kinyilatkoztatott igazság elhanyagolása vagy elfogadásának szándékos megtagadása. „Eretnekségnek mondjuk, ha valamely isteni és katolikus hittel elfogadandó igazságnak makacs tagadása vagy makacs kétségbevonása a keresztség fölvétele után; aposztáziának, ha a keresztyén hit teljes elutasítása; és skizmának, ha a Pápának való alárendeltség vagy a neki alárendelt egyháztagokkal való közösség megtagadása.”

84. A hitletémenyt, amit a Szenthagyomány és a Szentírás tartalmaz, az apostolok az egész Egyházra bízták. „Hozzá ragaszkodva Isten egész szent népe pásztoraival egységben állhatatosan kitart az Apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban, úgy, hogy az átadott hit megtartásában, gyakorlásában és megvallásában egyedülálló összetartozás valósul meg a főpapok és a hívők között.”

91. A Krisztus-hívők mindnyájan részesednek a kinyilatkoztatott igazság megértésében és továbbadásában. Ők megkapták a kenetet a Szentlélektől, aki tanítja és bevezeti őket a „teljes igazságba” (Jn 16,13).

92. „A hívők összessége (...) a hitben nem tévedhet, és ezt a különleges tulajdonságát az egész nép természetfölötti hitérzéke révén nyilvánítja ki, amikor a püspököktől kezdve a legjelentéktelenebb világi hívőig hit és erkölcs dolgában kifejezi egyetemes egyetértését.”

93. „E hitérzéssel ugyanis, melyet az igazság Lelke ébreszt és tart fenn, Isten népe a szent Tanítóhivatal vezetésével (...) a szenteknek egyszer átadott hithez fogatkozóan nélkül ragaszkodik, igaz ítélettel elmélyül benne, és az életben egyre inkább megvalósítja.”

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA PASTORES DABOVOBIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

59. A lelkipásztori tevékenységnek természete szerint azt az Egyházat kell építenie, mely lényege szerint „misztérium”, „közösség” és „küldetés”, s ezekre a szolgálatban tekintettel kell lenni, illetve meg kell valósítani őket.

E szempontból alapvető annak tudata, hogy az Egyház misztérium, tudniillik isteni mű, Krisztus Lelkének gyümölcse, a kegyelem hatékony jele, a keresztény közösségben jelenlévő Szentháromság. Ennek tudata, anélkül, hogy csökkentené a pásztor kötelességérzetét, meggyőzi arról, hogy az Egyház növekedése a Lélek ingyenes ajándéka, s a maga pásztori szolgálata – mely Isten kegyelméből van rábízva a szabad és felelős emberre – nem egyéb, mint a „haszontalan szolga „evangéliumi szolgálata (vö. Lk 17,10).

Az a tudat, hogy az Egyház közösség a papnövendéket alkalmassá teszi arra, hogy a közösség tevékenységét végezze, együtt dolgozván az Egyház többi munkásával: a püspök a papokkal, az egyházmegyés papok a szerzetesekkel, a papok a laikusokkal. Ez az együttműködés azonban megköveteli a sokfajta hivatal, a különböző hivatások, karizmák és ajándékok – melyeket a Lélek ajánl föl és ad Krisztus teste tagjainak – ismeretét és megbecsülését; megkívánja az Egyházon belül önmaga és mások identitásának pontos érzékelését, s végül a kölcsönös bizalmat, türelmet, kedvességet, megértést és figyelmességet; forrásának pedig az Egyház szeretetében kell lennie, mely erősebb minden egyéb – önmagára, saját csoportjára vagy társaságára irányuló – szeretetnél.

Nagyon jelentős a papnövendékek fölkészítése a laikusokkal való együttműködésre. A Zsinat szerint „szívesen hallgassák meg a laikusokat, testvériesen mérlegeljék kívánságaikat, s ismerjék el az emberi tevékenység különböző területein tapasztalataikat és illetékességüket, hogy velük együtt képesek legyenek fölismerni az idők jeleit”. A legutóbbi rendes Püspöki Szinódus így nyilatkozott a laikusok lelkipásztori tevékenységéről: „A papnövendék válják képessé arra, hogy a krisztushívő laikusoknak, főként a fiataloknak be tudja mutatni a különböző – a házasságra, a szolgálatra, az apostolkodásra, a lelkipásztori szolgálatban való részvételre, a megszentelt életre, a politikusi pályára, a tudományos kutatásra, a tanításra szóló – hivatásokat, és serkenteni tudja őket. Legyen képes feladataikat elismerve és tisztelve megtanítani a laikusokat arra, hogy hivatásukat az Evangélium fényénél éljék meg.”

Végül annak tudata, hogy az Egyház „missziós” közösség, a papnövendéket arra neveli, hogy szeresse és élje meg az Egyház missziós természetét és tevékenységét; legyen nyílt és készséges az Evangélium hirdetésének sokféle alkalmára, nem feledkezvén meg azokról a lehetőségekről, melyeket a tömegtájékoztató eszközök nyújtanak; hogy belsőleg kész legyen a Lélek indításainak követésére, s esetleg arra, hogy a püspök az ország határain kívüli misszióba küldi.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA REDEMPTORIS MISSIO KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

36. Isten népében belső akadályok is előfordulnak, amelyek még fájdalmasabbak. Már elődöm, VI. Pál pápa rámutatott mindenekelőtt a buzgósághiányára, amely azért is súlyos, mert belülről fakad, és elernyedés, csalódottság, kényelemszeretet, érdektelenség

és főként az öröm és a remény hiánya táplálja. Nagy akadályt jelentenek a missziós feladat számára a korábbi és most is jelenlévő szakadások a keresztények között, az elkereszténytelenedés a keresztény államokban, az apostoli hivatások csökkenése, azoknak a hívőknek és közösségeknek a botránkoztató magatartása, akik életükben nem a krisztusi példát követik. De a missziós lendület megtorpanásának egyik legfőbb oka az az elterjedt felfogás – s ezt gyakran hibás teológiai nézetekbe öltöztetve, a vallási relativizmus elemeivel átítatva nagyon sok keresztény is osztja –, amely azt vallja, hogy „egyik vallás annyit ér, mint a másik”. Ehhez hozzáfűzhetjük – amint ugyanaz a pápa megerősíti –, hogy néhányan a „missziót elutasítják. A legveszélyesebbek azok, akik a zsinatnak egyik vagy másik tanításában erre támaszt vélnek találni.”

Erre vonatkozóan biztatom a teológusokat és a keresztény sajtó szakembereit, hogy szolgálatukkal, írásaik terjesztésével szolgálják jobban a missziókat, hogy küldetésük legmélyebb értelmének felismerésével találják meg a módját „sentiendi cum Ecclesia” (az Egyházzal való együttérzésnek). Nem kell mindig a belső és külső nehézségek láttán előre félni vagy elcsüggedni.

Ami a legfontosabb – ebben és a keresztény életben mindenhol –, az a remény, amely a hitből fakad, abból a meggyőződésből, hogy nem mi vagyunk a missziók főszereplői, hanem Jézus Krisztus és a Szentlélek. Mi csak munkatársak vagyunk, és ha mindent megteszünk, ami módunkban áll, azt kell mondanunk: „Mi haszontalan szolgálak vagyunk, csak a kötelességünket teljesítettük” (Lk 17,10).

XVI. BENEDEK PÁPA DEUS CARITAS EST KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

35. Ez a helyes szolgálat a segítséget nyújtót alázatossá teszi. Ez a szolgálat nem magasabb pozícióba állít a másik fölé, akármilyen nyomorúságos helyzetben legyen is az. Krisztus a világban az utolsó helyet – a keresztet – foglalta el, s éppen ezzel a radikális alázattal váltott meg minket és segített rajtunk. Aki olyan helyzetben van, hogy segíteni tud, fölismeri, hogy épp ezáltal rajta is segítenek, s hogy nem az ő érdeme és nagysága, hogy segíthet. Ez a feladat kegyelem. Minél többet tesz másokért, annál inkább megérti és magáévá teszi Krisztus szavát: „haszontalan szolgálak vagyunk” (Lk 17,10). Fölismeri ugyanis, hogy nem a saját nagysága vagy teljesítménye, hanem az Úr ajándéka alapján cselekszik. Olykor a nyomorúság nagysága és a saját korlátainak ismerete a bátortalanság kísértésévé válhat. De éppen ilyenkor segíthet a tudat, hogy végső soron ő csak eszköz az Úr kezében, ezáltal megszabadul attól a gógtól, hogy neki és a saját erejéből kell jobbat tenni a világot. Alázatosan megteszi azt, amire lehetősége van, és a többit alázattal az Úrra bízta. A világot Isten kormányozza, nem mi. Mi csak neki szolgálunk, amennyire képesek vagyunk rá, s amennyire Ő erőt ad nekünk hozzá. De az, hogy ezzel az erővel mindent megtegyünk, amire képesek vagyunk, természetes feladat, mely egyre előbbre viszi Jézus Krisztus igazi szolgáját: „Krisztus szeretete sürget minket” (5,14).

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

Az *evangéliumban* az apostolok kérése: „Növelj bennünk a hitet!” (Lk 17,5) adja meg a szentmise olvasmányainak egyik fő témáját.

A hitet Istenhez való hűségként értelmezi az *olvasmány* (Hab 1,2-3;2,2-4). Az igaz ember még az élet számtalan nehézsége között is hűségesen kitart hitében, sőt még akkor is, ha látszólag az egész világ ellene fordult: „az igaz élni fog hűségéért.”

Ezt folytatva a *szentlecke* (2Tim 1,6-8.13-14) a hitet kincsként jellemzi, amelyet a Szentlélek ültet el bennünk, ugyanakkor nem tarthatjuk magunkban, tanúságot kell tenni róla, még ha ez szenvedésekkel is jár: „Őrizd meg a rád bízott kincset.”

„A hit tehát hallásból fakad, a hallás pedig Krisztus tanításából.” (Róm 10,17) - mondja Pál apostol. Vagyis hitünk növelésének biztos forrása Isten Igéje. Ezt visszhangozza a *válaszos zsoltár*: „bár hallgatnátok ma Isten szavára” (Zsolt 94,1-2.6-7.8-9), de különösen hangsúlyozza az *alleluja verse* is Péter első leveléből: „az Úr szava örökre megmarad. Ez pedig az a tanítás, amelyet hirdettek nektek.” (1Pt 1,25)

A *szentlecke* tehát nagylelkű cselekvésre, a hit továbbadására hív (vö. 2Tim 1,13). Ha így teszünk, akkor az *egyetemes könyörgések* szavaival bátran kérhetjük Istent, hogy „amit hívő lélekkel eléd terjesztünk, mindazt meg is nyerjük!”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Uram, te lettél a mi menedékünk (627)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/227/gr/871/uram-te-lettel-a-mi-menedekunk-domine-refugium-1

GITÁROS ÉNEKEK

Sillye Jenő: Mutasd meg nekünk az Atyát

<https://www.youtube.com/watch?v=EYA2iMF6oZ4>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Schvalm Rózsa: Ha megérinti szíved

Ha megérinti szíved az ég fuvallata,
benne az Isteni Lélek, otthonra talál.
Aki eddig voltál, nem vagy többé ugyanaz,
a Lélek átformál, s kitarul egy új világ.

Nem vonz már e világi csillogás, gazdagság,
lelked szabad, túllátsz a földi lét határán.
Múló földi kincseket többé nem gyűjtesz már,
új cél vezet, tiéd az igazi gazdagság.

Amit másokkal oly szívesen megosztanál,
hisz oly sok a világban a boldogtalanság.
Sok-sok ember élete örökös rohanás,
nincs ideje, meghallani a lélek hangját.

Pedig fájdalmában néha mélyről felkiált,
létét jelezve, hogy sorsa üresség, magány.
Tátongó úr, amit nem tölthet be semmi más,
csak Isten kegyelméből a szent égi áldás.

Fölöttünk a múltó idő oly gyorsan elszáll,
kijelölt utunk megrövidül nap-nap után.
S ha végéhez elérkezik, ott vajon ki vár?
attól függ, hogy az utad során kibem bízta.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Milyen szolgálatot végzek jelenleg?
- Milyen a viszonyom a kötelességeimmel? Hogyan tekintek rájuk?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Mindenható, örök Isten, te mindig többet adsz nekünk, mint amit megérdemlünk és kívánhatunk. Áraszd ránk irgalmadat, bocsásd meg mindazt, amivel lelkiismeretünk vádol. És amit szinte már kérni sem merünk, add meg túláradó atyai jószágodból. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy növelje hitünket és hogy tartson meg alázatos hűségben valamennyiünket! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Növeld bennünk a hitet, Urunk! (Lk17,5–10)

(Forrás: Cathopic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Isten lehajolt Jézus Krisztusban az ember felé, hogy felemelje őt.
- Az Úr elsősorban nem feladatokra hív engem, hanem a benne való hitre.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Vállaljak szolgálatokat, amelyek segíteni fognak majd az önmagamból való kilépésben.
- A hit megelőzi a cselekvést.

IMPRESSZUM

A *Lectiodivina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectiodivina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectiodivina segédanyag, Évközi27. vasárnap („C” év)
Borítófotó © Cathopic

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Theophülaktosz gondolatait a Catena Aurea német nyelvű kiadvány alapján Hegyi László fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Schwalm Rózsa: Ha megérinti szíved –

http://hitremenyszeretet.network.hu/kepek/vers_keppel_versek_idezetek_kepekkal/ha_megerinti_szived

A *Lectiodivina segédanyag* összeállításában a *lectiodivina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívია, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfallvi Ildikó, Paal Ágnes, Rác Dávid, Rác Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu